

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

Tid och plats	10:00-14:15, Odlingen i regionhuset, Strömgatan 13, Kalmar
Beslutande	Martina Aronsson (S), ordförande Daniel Ståhl (V) Rebecka Englund (KD) Per Adolfsson (S), ersättare för Charlotte Carlgren (M) Mattias Wärnsberg (S) Ing-Marie Karlsson (S) Magnus Jernetz Gustavsson (M) Linda Eriksson (C)
Tjänstepersoner	Malin Beddesand, folkhälsochef Johanna Schelin, chef hållbarhet och säkerhet Mikaela Gustafsson Essén, samordnare hållbarhet § 43 Diego Cattolica Correa, hållbarhetssamordnare, regionernas kansli för hållbar upphandling § 44 Joakim Thunborg, energistrateg § 48 Tobias Facchini, miljösamordnare § 51 Moa Rosholm, regionsekreterare
Justering	Sker digitalt
Paragrafer	41-51
Ordförande	Martina Aronsson (S)
Justerare	Rebecka Englund (KD)
Sekreterare	Moa Rosholm

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 41

Ärendenummer RS 2025/10

Val av justerare

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa utser Rebecka Englund (KD) att tillsammans med ordförande justera mötets protokoll.

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 42

Ärendenummer RS 2025/10

Godkännande av föredragningslista

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa godkänner föredragningslistan för mötet.

§ 43

Ärendenummer RS 2025/29

Revidering av hållbarhetsplanen

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Det pågår ett arbete med att revidera hållbarhetsplanen för 2026-2028. I hållbarhetsdialoger med respektive förvaltning diskuteras hur aktiviteter ska genomföras för att nå förflyttning inom hållbarhetsområdet, både i ett regionalt perspektiv och internt inom regionen.

Planen är som tidigare år uppbyggd på långsiktiga målområden och olika aktiviteter är kopplade till respektive mål, och nedan beskrivs några av nya aktiviteterna som arbetats in i denna plan.

Mål 1 – Främja hälsa

- Främja hälsoutveckling och kompensatoriska insatser i områden med socioekonomiska utmaningar, genom att hitta samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer, samt genom att prova nya arbetssätt.
- Arbeta för att stärka den psykiska hälsan i länet och minska antalet suicid, samt verka för minskad utsatthet och ensamhet.
- Stärka det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet genom Läns gemensam ledning i samverkan.
- Öka andelen ekologiska livsmedel.
- Fortsätta arbetet med att bli en antibiotikasmart region.

Mål 2 – Varje barns bästa

- Hitta formerna för samverkan med andra aktörer för att stötta barn. Fokus på att ta fram en länsövergripande samverkansmodell för aktörer i länet som möter barn och unga och deras vårdnadshavare för att barn och unga i behov av stöd ska få stöd i ett tidigt skede. Det kommer också skapas en samarbetsstruktur kring ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) rörande barn och unga.
- Fortsätta stötta verksamheter i hur barns bästa ska beaktas vid beslutsfattande på olika nivåer. Tillsammans med de hälso- och sjukvårdande verksamheterna tydliggöra ansvar och ta fram styrdokument för att ge barn som anhöriga information, råd och stöd när något allvarligt hänt deras familj.

- Kommunifiera om barnets rättigheter till barn inom hälso- och sjukvården.

Mål 3 – Jämlikt och jämställt

- Fortsätta stödja kommuner för ett mer jämställt nyföretagande.
- Stötta hälso- och sjukvården att göra jämställdhetsanalyser för att hitta eventuella oskäligen könsskillnader.
- Fortsätta arbetet gällande kunskaper om skillnader i kvinnors och mäns sjukfrånvaro.
- Fortsätter följa hur ofta vården frågar om våldutsatthet.

Mål 4 – Hållbar produktion och konsumtion

- Genomföra projektet Sustaqua som syftar till att främja erfarenhetsutbyte mellan europeiska myndigheter inom hållbar vattenhantering och klimatanpassning.
- Jobba tillsammans med näringslivet för att främja en hållbar tillväxt.
- Minska onödig förbrukning av engångsartiklar.
- Öka andelen närproducerade livsmedel och bibehålla den låga nivån på matsvinn.
- Se över möjligheten att konservera överbliven mat för minskat matsvinn och ökad beredskap.

Mål 5 – Minska klimatpåverkan och fossilberoende

- Fortsätta med olika projekt som Fossilbränslefri region, Regional laddinfrastruktur för tunga fordon och viktig samhällstrafik och Smarta elsystem.
- Öka andelen tjänsteresor som genomförs med kollektivtrafik.
- Vidta åtgärder för fossilfria och resurseffektiva transporter.
- Installera lustgasdestruktor på Västerviks sjukhus.

Mål 6 – Hållbar samhällsplanering och byggnation

- Samverka mellan region, kommun och civilsamhälle för att stärka en hållbar samhällsplanering, och fortsätta arbeta kring mobilitet i icke urbana områden inom Rural mobility.
- Genomföra projektet Fördjupad analys av gränsområdet Jönköpings län, Kalmar län och Östergötlands län, i syfte att kunna bidra till en hållbar utveckling med insatser som är förankrade i geografin.
- Ta fram en regional trafikstrategi för Kalmar län
- Genomföra åtgärder i enlighet med Energieffektiviseringsplanen.

Föredragning av

Mikaela Gustafsson Essén, samordnare hållbarhet

§ 44

Ärendenummer RS 2025/29

Strategisk plan för hållbar upphandling 2026-2030

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Sedan 2010 samarbetar Sveriges 21 regioner med att främja hållbar upphandling – allt i enlighet med Agenda 2030 och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Det ger regionerna tillsammans en större påverkansmöjlighet som upphandlare. Många leverantörer säljer produkter och tjänster till samtliga regioner och det finns stora fördelar med att inköpsavdelningarna samverkar.

Hållbar upphandling i Sveriges regioner är ett samarbete mellan regionernas inköps- och hållbarhetsavdelningar. På nationell nivå driver, utvecklar och samordnar Regionernas kansli för hållbar upphandling verksamhetsstödjande processer. Besluten om att implementera processerna tas i regionerna. Regionerna ansvarar även för att identifiera de sociala och miljömässiga riskerna vid upphandling av produkter och tjänster, ta fram långsiktiga och kortsiktiga handlingsplaner samt genomföra avtalsuppföljningar.

Regionernas kansli för hållbar upphandling arbetar på följande sätt:

Vision: Välfärd genom världsledande hållbar upphandling.

Mission: Hållbara upphandlingsmetoder ska främjas i syfte att identifiera, bedöma, förhindra och begränsa negativ påverkan på människor, miljö och samhälle under varor och tjänsters livscykel.

Åtaganden: Genom vår uppförandekod för leverantörer åtar vi oss att säkerställa respekt för mänskliga rättigheter, arbetstagares rättigheter, miljöansvar och affärsetik.

Fokus: Vi riktar vårt arbete mot utvalda inköpskategorier inom hälso-och sjukvården, där regionerna har goda möjligheter att påverka och bidra till en hållbar utveckling i linje med Agenda 2030.

Strategisk plan för hållbar upphandling

Kansliet har uppdaterat den strategiska planen för hållbar upphandling 2026-2030. Planen beskriver samarbetets målsättningar fram till 2030 och innehåller sju mål. Den har tagit fram genom workshops och synpunktsinhämtningar och antogs på styrgruppens möte i oktober. Strategin börjar gälla från och med 1 januari 2026.

1. Mål: Säkerställa tillgången till aktuella och relevanta bedömningar av hållbarhetsrisker

För att stödja strategiska beslut behöver risker i leveranskedjorna systematiskt identifieras, bedömas och prioriteras. Det möjliggör proaktivt arbete och förebyggande insatser.

2. Mål: Implementera samordnade och effektiva hållbarhetskrav i upphandlingar

Genom att införa samordnade krav stärks köpkraft och påverkan på marknaden samtidigt som större förutsägbarhet skapas för leverantörer. Kontinuerlig utveckling av dessa krav är avgörande för att leda upphandlingar i en hållbar riktning.

3. Mål: Granska och säkerställa efterlevnad av hållbarhetskrav

Regelbunden uppföljning av hållbarhetskrav är nödvändigt för att säkerställa att regionerna får det de efterfrågar, att inte snedvrida konkurrensen och att mål nås. Effektiv incidenthantering minimerar även negativ påverkan och stärker förmågan att påverka leveranskedjor.

4. Mål: Främja en ändamålsenlig organisering för att möjliggöra genomförandet av missionen

En tydlig ansvarsfördelning mellan kansliet och regionerna och systematiska processer för riskhantering, kravutveckling och avtalsuppföljning är nyckeln till effektivt arbete och för att målen.

5. Mål: Utbilda och stärka kompetensen

Regionkoordinatorer, områdessamordnare, leverantörer och revisorer behöver kontinuerligt stärkt kunskap om hållbarhetskrav och arbetssätt för att säkra ett framgångsrikt genomförande av missionen.

6. Mål: Öka regionernas påverkan genom extern samverkan

Genom att aktivt delta i nationella och internationella samarbeten, samt arbeta strategiskt med gemensamma aktiviteter, kan hållbar utveckling främjas och en ledande roll tas.

7. Mål: Kommunicera värdet och nyttan av samarbetet

För att stärka engagemang och delaktighet behöver de positiva resultaten och det gemensamma värdet av samarbetet tydligt och strategiskt kommuniceras. Genom att sprida information till inköpschefer, miljö- och hållbarhetschefer, nätverket, leverantörer och partners kan förståelsen för framstegen öka, delaktighet skapas och förtroende byggas för fortsatt gemensamt arbete.

Föredragning av

Diego Cattolica Correa, hållbarhetssamordnare på regionernas kansli för hållbar upphandling

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 45

Ärendenummer RS 2025/29

Aktuellt hållbarhet

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Följande är aktuellt inom området hållbarhet, både internt inom Region Kalmar län och i samhället i stort:

- Miljö- och byggnadskontoret har gjort tillsynsbesök vid Västerviks sjukhus och tvätteriet i Västervik och gjorde bedömningen att verksamheten anses bedrivas godtagbart utifrån ett miljöskyddsperspektiv.
- Alla hälsocentraler i Region Kalmar län är nu miljödiplomerade, vilket innebär att specifika krav ställs på verksamheten gällande hållbarhet och miljö, och som följs upp genom internrevision.
- Vinnovaprojektet med amalgamavskiljare på fler av regionens tandvårdskliniker har beviljats. Det gäller klinikerna i Hultsfred, Ljungbyholm, Smålandsgatan i Kalmar, Oskarshamn och i Torsås.
- Region Kalmar län var med och arrangerade Regionernas miljödagarna 2025, med totalt över 500 deltagare från hela landet. Fokus var på cirkularitet, vatten och klimat.
- För att främja samverkan i länet kring Agenda 2030 har Region Kalmar län tillsammans med Länsstyrelsen Kalmar län instiftat ett Agenda 2030-forum samt Agenda 2030-råd, där samtliga kommuner ingår. Rådet sammanträdde den 11 december med fokus på barn och ungas uppväxtvillkor i Kalmar län.
- Sammanställning av regionens klimatbokslut för 2025 har påbörjats. Klimatbokslutet är en översikt över siffror på regionens utsläpp för 2025 jämförs med målet på 80 procents minskning i till 2030 i förhållande till basåret 2012.

Föredragning av

Johanna Schelin, chef hållbarhet och säkerhet

§ 46

Ärendenummer RS 2025/29

Omvärldsbevakning hållbarhet

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Under sommaren och hösten 2025 samarbetade Region Skåne, Region Kalmar län, Region Dalarna och Region Gävleborg för att genomföra en omvärldsanalys. Genom att samla kunskap och insikter från olika delar av Sverige har dessa regioner här identifierat viktiga drivkrafter, utmaningar och möjligheter som kan bidra till hållbar utveckling fram till 2030.

I analysen användes PESTEL-metoden för att analysera de faktorer som förväntas påverka regionernas verksamheter i högst utsträckning fram till 2030. PESTEL står för politisk, ekonomisk, social, teknologisk, ekologisk och legal. Totalt identifierades 59 faktorer från analysen som särskilt fokuserar på politiska trender, förändrad EU-lagstiftning, miljöns påverkan på hälsa, klimatförändringar och resursanvändning.

Politiska faktorer:

- Ökande hot mot Sverige och NATO-medlemskap
- Behov av ökad beredskap och uthållighet
- Valet 2026 påverkar regionernas styrning och mål
- Den nya nationella livsmedelsstrategin 2.0.
- Klimatutmaningar i ett politiskt osäkert omvärldsläge

Ekonomiska faktorer:

- Konjunkturens påverkan på offentliga inköp
- Effektivare ekonomiskt resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården
- Nya nationella satsningar kopplat till avfall och cirkulär ekonomi.

Sociala faktorer:

- Demografiska utmaningar för välfärden
- Rättvis klimatanpassning
- Rättvis mobilitet
- Klimatförändringarnas påverkan på människors hälsa
- Minskad tilltro till klimatåtgärder

- Levnadsvanors påverkar hälsa och miljö

Teknologiska faktorer:

- Transportsektorn genomgår en strukturell omvandling
- Digital teknik erbjuder nya miljömässiga möjligheter

Miljömässiga faktorer:

- Ökad risk för värmeböljor, stormar och översvämningar som en följd av klimatförändringar
- Sju av nio planetära gränser överskridna
- Sveriges miljömål nås inte inom tidsramen
- Ökade utsläpp av klimatpåverkande gaser

Legala faktorer:

- Ett klimatneutralt Europa 2050.
- EU genomför nu en omfattande reform av den lagstiftning som reglerar hantering av miljö- och hälsofarliga ämnen.
- Förändrade ekodesign- och förpackningsförordningar.
- Nya regler inom EU formar hur data, artificiell intelligens och digitala tjänster används
- Förändrade direktiv inom hållbar omställning av energi och transportsektorn
- Ökande krav på effektiv vattenanvändning
- Förändrade krav kring hållbarhetsredovisning och miljötransparens

Slutsatserna är:

- att nya EU-regler och internationella avtal skapar möjligheter till miljömässigt hållbar anpassning
- att det finns tydligare styrning mot en cirkulär ekonomi
- att det sker en snabb teknikutveckling och ökad användning av AI-baserad resurseffektivitet
- att klimatförändringar och fler extrema väderhändelser är miljöfaktorer som på sikt kan påverka vårdfastigheter, infrastruktur, folkhälsa och leveranskedjor

Föredragning av

Johanna Schelin, chef hållbarhet och säkerhet

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

§ 47

Ärendenummer RS 2025/29

Jämlik hälsa Bullerbyn

Beslut

Informationen om jämlik hälsa Bullerbyn utgår från dagens sammanträde med beredningen för hållbarhet och folkhälsa.

§ 48

Ärendenummer RS 2025/29

Uppföljning energieffektiviseringsplanen

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Energieffektiviseringsplanen 2023-2030 är ett styrande dokument för arbetet med energieffektivisering i byggnader samt minska regionens energianvändningen. Utöver effektivisering visar planen även på möjligheten till minskad klimatpåverkan genom att öka andelen egenproducerad förnyelsebar energi till byggnaderna i länet i enlighet med Handlingsprogram för fossilbränslefri Region 2030.

Energieffektiviserande åtgärder har flera nyttor. Belastningen minskar på el- och värmenät och möjliggör utbyggnad inom befintliga elnäts abonnemang och dess effektbegränsningar. Utbyte av föråldrade system ökar kvalitet, driftsäkerhet och tillgänglighet och sänker kostnaden för energi.

Följande mål för energieffektivisering gäller för åren 2023-2030:

- Användningen av el och värme i egenägda byggnader ska senast år 2030 vara lägre än 150 kWh/m² lokalyta, vilket innebär en minskning med 14 procent jämfört 2021.
- Den lokalt på fastigheterna egenproducerade förnybara elenergin ska öka så att år 2030 produceras årligen minst 1600 MWh el direkt till byggnader, vilket motsvarar en ökning från 1 procent till 5 procent av 2021 års elanvändning.

För att nå målen och minska energianvändningen har bland annat följande åtgärder genomförts:

- Byte av lysrör till led-belysning samt installation av närvarostyrd belysning.
- Utbyggnad av solceller på tak till ett flertal hälsocentraler och på viss av byggnaderna på Länssjukhuset i Kalmar, samt över parkeringsplatsen vid Oskarshamns sjukhus.
- Tilläggsisolering på vissa byggnader.
- Inventerat solavskärmningar och vid ny- och ombyggnationer finns solavskärmning med redan initialt.
- Effektivisering av kyl- och frysrum.

Föredragning av
Joakim Thunborg, energistrateg

§ 49

Ärendenummer RS 2025/29

Sociala ojämlikheter i hälsa inom EU

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

EuroHealthNet är ett ideellt partnerskap med organisationer, akademier, institutioner, myndigheter kopplade till folkhälsa inom hela EU. Svenska Folkhälsomyndigheten är en medlem i partnerskapet.

EuroHealthNet har i samarbete med Centre for Health Equity Analytics (CHAIN) skrivit rapporten Social ojämlikhet i hälsa i EU. Rapporten baseras på de senast jämförbara uppgifterna från hela Europa och bekräftar omfattningen av ojämlikheter i hälsa och de sociala och ekonomiska krafter som driver dem. Hälsoklyftorna försvagar den ekonomiska konkurrenskraften och minskar motståndskraften inför geopolitiska och miljömässiga kriser. Syftet med rapporten är att öka medvetenheten och ge bevis på social ojämlikhet i hälsa som en central prioritet för politik på EU-, nationell och lokal nivå. Syftet är också att ge rekommendationer för åtgärder på alla nivåer.

En stor mängd forskning, både internationell och nationell, visar att hälsoläget följer en social gradient som innebär att ju högre socioekonomisk position en människa har, desto bättre hälsa. Det har konstaterats att skillnader i hälsa inte är oundvikliga utan beror på ojämlika livsvillkor. Människors hälsa skiljer sig beroende på sociala villkor som innefattar delar som inkomst, utbildning, bostad, arbete och tillgång till vård.

Självskattad hälsa

I EU skiljer sig den självskattade hälsan mycket åt mellan olika länder. Två tredjedelar av EU:s befolkning rapporterar sig ha en allmän hälsa som är god eller mycket god, men det finns stora variationer i både hälsoläge och utveckling över tid mellan olika länder. I hela Europa är personer med lägst utbildning ungefär dubbelt så benägna att rapportera dålig hälsa (40 procent) som de med högst utbildning (20 procent). Dessutom finns det en stor hälsoklyfta mellan grupper med jämförbar utbildning mellan länder.

I Sverige har den självupplevda ohälsan ökat mellan åren 2014 och 2024 medan det i andra länder, exempelvis Norge och Storbritannien, och i EU generellt visar på en minskning i ohälsa, alltså en uppgång i hälsa.

Rapporten visar också att Sverige och Irland har en försämring av den självskattade hälsan samtidigt som det inte är några vidgade hälsoklyftor i. I

analysen framkommer det att det innebär att även de som mår allra bäst har uppgett en försämring i självskattad hälsa, vilket är en oönskad utveckling.

Psykisk hälsa

Cirka 13 procent av vuxna i EU uppgav att de hade dålig psykisk hälsa 2024, och skillnader mellan olika yrkesgrupper är stora; åtta procent bland de högst utbildade grupperna och 18 procent bland de lägst utbildade grupperna.

Sverige är ett av de länder där psykisk hälsa försämrats mest mellan 2014 och 2024. Sverige är också ett av de länder som har en ökad generell upplevelse av ohälsa över tid samt ökade skillnader mellan yrkesgrupper.

Trender och förändringar i hälsa och ohälsa inom EU-länderna

Följande positiva och negativa trender hjälper till att förklara mönster i hälsa och ojämlikhet mellan de studerade länderna.

Förändringar i levnads- och arbetsförhållanden:

- Fler står inför bostadsproblem, förutom i Central- och Östeuropa.
- Fler har oavlönat omsorgsansvar för närstående.
- I hälften av länderna har fler upplevt konflikter under barndomen.
- Arbetsplatserna har blivit säkrare, med mindre exponering för skadliga förhållanden såsom ergonomiska och materialrelaterade risker.

Förändringar i livsstil:

- Hälsosamma matvanor har minskat, med färre som äter frukt och grönsaker
- Rökningen minskade nästan alla länder
- Alkoholbruk minskade i de flesta länder
- Något fler ägnar sig åt regelbunden fysisk aktivitet

Förändringar i tillgången till hälso- och sjukvård:

- Fler upplever långa väntetider och svårigheter att få en vårdtid
- Färre får sina vårdbehov tillgodosedda
- Färre besöker allmänläkare, medan besöken hos specialistläkare har ökat

Förutsättningar för hälsa

Det finns ett antal drivkrafter bakom ojämlikheter i hälsa:

- Ekonomisk osäkerhet
- Arbetsförhållanden och kontroll i arbetet
- Levnadsvanor, i synnerhet kopplat till BMI och rökning
- Barndomsförhållanden med ekonomiska svårigheter och konflikter

Befolkningsinriktade insatser med en, proportionellt större effekt på personer med socioekonomisk utsatthet, har visat sig vara det mest effektiva sättet för att komma till rätta med sociala ojämlikheter i hälsa.

Rekommendationer i rapporten

Säkra grundläggande villkor: rimliga inkomster, trygga jobb, goda bostäder.

Stärk det förebyggande arbetet: särskilt kring psykisk hälsa och livsstilsfaktorer.

Gör hälsa till ett mål i alla politikområden: i budget, bostad, utbildning och näringspolitik.

Satsa på kunskap: bättre data och uppföljning av hälsoskillnader, särskilt bland barn.

Ledarskap behövs på alla nivåer: Inom EU, nationellt, regionalt och lokalt.

Föredragning av

Malin Beddesand, folkhälsochef

§ 50

Ärendenummer RS 2025/29

Omvärldsbevakning folkhälsa

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Omvärldsbevakning folkhälsa:

- Den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor är en nationell undersökning om levnadsvanor och livsvillkor i befolkningen. Enkäten genomförs sedan 2016 vartannat år av Folkhälsomyndigheten tillsammans med landets regioner. Den grundas på ett obundet slumpmässigt urval av Sveriges befolkning. Under våren 2026 kommer enkäten skickas till ytterligare 8000 personer i Kalmar län för att få ett utökat svarsunderlag för att kunna göra mer representativa analyser av invånarna i Kalmar läns hälsa.
- Folkhälsomyndigheten startar ett nationellt kompetenscentrum för att driva på utvecklingen mot ett rörelsefrämjande samhälle. Kompetenscentrumet ska vara ett nationellt stöd till och arbeta för samverkan mellan berörda myndigheter och aktörer för att strategiskt främja fysisk aktivitet i befolkningen.
- Region Kalmar län har tilldelats statliga medel för förskrivning av fysisk aktivitet på recept, FaR. Medlen får användas till ändamålsenliga insatser under 2025 som syftar till att öka förskrivningen av FaR samt förbättra uppföljningen av dessa. Under februari 2026 kommer uppföljning göras av dessa insatser. Under 2026 kommer nya medel för FaR som verksamheter inom Region Kalmar län kan söka.
- Den 10 december arrangerade Region Kalmar län tillsammans med länets tolv kommuner Kalmar läns fjärde suicidpreventiva konferens. Konferensen riktades till alla personer och samhällsaktörer som vill vara delaktiga i arbetet med suicidprevention – såsom region, kommun, myndigheter, frivilligorganisationer, politiker, föreningsliv, näringsliv och trossamfund. Konferensen var välbesökt och delar av den går att se på Region Kalmar läns webbplats under en kort tid framöver.
- LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) har gjort en studie på lantbrukarens psykiska hälsa. LRF arbetar aktivt för att stödja medlemmar med psykisk ohälsa genom omsorgsgrupper, bondekompisar och

stödmaterial, vilket är viktigt då branschen har höga siffror av depressiva symptom och självmordstankar, dubbelt så högt som genomsnittet, på grund av hög stress och press från ekonomi, väder och ensamhet.

Föredragning av
Malin Beddesand, folkhälschef

§ 51

Ärendenummer RS 2025/29

Slutrapportering av Waterman-projektet

Beslut

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Sydöstra Sverige har haft ökade problem med tillgång på vatten av bra kvalitet de senaste åren och väntas bli ännu mer drabbat framöver. Några av de konsekvenser som hittills orsakats av klimatförändringarna är bland annat vattenbrist på somrarna, bevattningsförbud, ökade skogsskador på grund av granbarkborren och ett ökat antal skogsbränder. Projektet WaterMan initierades för att möta de senaste årens vattenbrist, som har haft en negativ påverkan på samhället. Projektet ska främja vattenåteranvändning i Östersjöområdet genom lokal kapacitetsuppbyggnad. Detta genom att konkreta metoder utvecklas och testas för att bättre återanvända vatten och fördröja vatten i landskapet från perioder av överskott till perioder av vattenbrist.

WaterMan startade 2023 och pågår till 2025 års slut, och finansierades av EU:s Östersjöprogram. Projektets totala budget var på 45 miljoner konor. I projektet ingick 17 aktörer runt Östersjön, som tillsammans initierade lokala aktiviteter för att motverka vattenbrist och bidra till en långsiktig hållbar vattenförsörjning i Östersjöområdet.

Projektets mål och syfte:

- Utveckla strategier för återvinning av avloppsvatten, recirkulera återvunnet vatten och främja acceptans att använda återvunnet vatten
- Utveckla, testa och utvärdera konkreta pilotåtgärder för vidare spridning inom Östersjöregionen
- Utveckla en "BSR Water Resuse Toolbox" som en guide för kommuner och VA-bolag att komma igång med återvinning av vatten

Aktiviteter i Kalmar län

I Kalmar län har aktiviteter inom Waterman-projektet bedrivits i Västervik och Kalmar kommun. I Västervik har flera multidammar anlagts för att cirkulera och återanvända dagvatten. I Kalmar kommun handlar insatserna bland annat om att utveckla vattenhållande åtgärder som bidrar till höjd grundvattennivå och ökade möjligheter till bevattning av jordbruksmark, samt att undersöka förutsättningarna för att "tekniskt vatten" från det nya Kalmarsundsverket ska kunna användas på länssjukhuset och Kalmar slakteri.

Föredragning av
Tobias Facchini, miljösamordnare

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Moa Rosholm
TID: 2026-01-15 08:34:57 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730937054)
IDENTIFIKATIONS-ID: b1a4cab308594384af9ad03c8d8a1ecd

NAMN: Rebecka Englund
TID: 2026-01-15 12:37:51 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46730622136)
IDENTIFIKATIONS-ID: 0ae90edbe30c4ccdb03c83ee1db56c88

NAMN: Martina Aronsson
TID: 2026-01-19 13:31:18 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46705102589)
IDENTIFIKATIONS-ID: 9cb5a080bb964b4dadf411a6d56af960

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2026-01-19 13:31:24 +01:00
Ref: 289313SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)